

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

VIII. Sinarum fines frustra patefacere conatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

dius quàm aliàs per Confessionis & Cō-
 munionis Sacramenta Deo mentem ap-
 plicans, certam ab eo solatij peteret me-
 dicinam: seque ad diuinam voluntatem
 totum fingeret formaretque. Neque e-
 nim dubitandum esse, quin illa contu-
 melia ac molestia in decus ac lætitiā
 esset ei aliquando cessura. Inde nauiga-
 tione repetita, comites eius duo diurnū
 in morbum inciderunt, quibus in curan-
 dis subleuandisque assiduè Francisci be-
 nignitas patientiaque exercita est; ne cru-
 cis amatori vllō tempore deesset crux.
 Ceterū secundis ventis vsus, tertio mense
 quā ē Malaca soluerat, ad Sinas peruenit.

CAPVT VIII.

*Sinarum fines frustra patefacere eo-
 natur.*

SINARVM Regio Asiæ pars est vltima.
 Spatio locorum, & oppidorum fre-
 quentiā, nulli earum gentium secunda.
 quippe eius longitudo ampliùs CCCC.
 leucarum, latitudo CCC. perhibetur;
 vrbibus autem habitatur ita frequenti-
 bus, vt, superante multitudine, etiam flu-
 mina ipsa distentis constrata nauigiis in-
 colantur. Ab Oriente ac Meridie Ocea-
 no cingitur: à Septētrionib⁹: muro latissi-
 mo ac penè infinito diuiditur ab iis Asiæ
 Scy-

*Mœroris
 & arum-
 narum so-
 latia à
 Deo petē-
 da per Sa-
 cramenta*

*Sinarum
 regionis
 descriptio.*

*Sinarum
mores.*

Scythis, quos vocamus Tartaros: ab Occidente vltiorem spectat Indiam. Sinae ipsi, pacis quam belli artibus aptiores, vnius regis nutū intuentur. Nulli apud eos Reguli, nulli Dynastæ; Rex vnus in omnes æquè dominatur. Is per Præfectos prouincias administrans, ex his cognoscit grauiora cuiusque loci negotia. Præfectorum verò Seminarium non aula, sed Academia est. Quippe ipsorum legibus, Regis propinqui ac necessarij profus abstinent administratione Regni. Ex Gymnasijs viri eloquentia simul iurisque prudentia præstantes delecti, vrbibus ac Prouincijs, non vtique suarum ciuitatum aut gentium, præfunt. Deos vulgò ad eò contemnunt, vt, seu preces irritæ fuerint, seu grauior aliquis inciderit casus, Deos suos penates tanquam seruos accipiant plagis. Nullos apud illos, præter Magistratus, quorum, propter eximiam seueritatem, numen horrent, Deos esse credas. Complura quidem haud sanè vulgaria traduntur de Sinarum moribus, quæ à nostro instituto aliena sciens prætereò. Cæterùm illud haud facillè dixerim inhumanius sit an imprudentius institutum, quòd, cæterarum nationum fugientes mutuos vsus, terrore mortis aduenas omnes procul à suis arcant finibus.

Orat

*Sancianus
insula.*

Oræ maritimæ adiacet insula inculta de-
 ferta que, Sancianus nomine, à continen-
 ti passuum millibus circiter LXX. Eò Lu-
 sitani ac Sinæ illa tempestate commercij
 causa commeantes, ibidem stramine aut
 ramis tuguria sibi, breuis diuersorij cau-
 sa, raptim construebant. Huc igitur Xa-
 uerio quoq; sui commercij gratia peten-
 te, insulæ oram legens gubernator dubi-
 tare cœpit, an Cunianum portum, quem
 peteret, esset præteruectus. Iamque ratus
 adhuc procul abesse, vela facere parabat;
 cum hæsitanti Franciscus liquidò affir-
 mat, eum portum iam esse præteritum.
 Ille dubius animi supersedit primò; dein-
 de, quia nunquam eum Xauerij affirma-
 tio fefellerat, illi magis quàm sibi creden-
 dum existimans, iactis anchoris, scaphã
 in mare deijci iubet: certosque homines
 properè mittit, rem diligentùs explora-
 turos. Paucis horis intermissis, scapha
 cum Lusitanis aliquot in insula diuersan-
 tibus ad fidem rei faciendam reuertitur,
 portum Cunianum, vti X A V E R I V S
 confirmarat, præteritum esse renuncians.
 Quonunciò admirabundi nauetę concla-
 mant, diuinitus profectò id X A V E R I O
 indicatum memorantes: & sublatis an-
 choris, conuersa que velificatione, repe-
 runt portum. Vbi fama ad incolas per-
 T
 lata

lata est, Franciscum Xauerium, celebre etiam illis locis nomen, aduentare; pro-
 perè Lusitani omnes læti obuiam se illi
 effundunt in littore. Vt terram attingit,
 mutua gratulatione perfuncti, pro se
 quisque hospitio talem virum excipere
 certabant. Ille, sine cuiusquam iniura
 certamen ita diremit, vt apud Georgium
 Aluarum, veterem amicum, sui que per-
 studiosum, diuerteret. Tum Lusitanos
 communiter obsecrat, vt sacram sibi ædi-
 culam, quàm minimo sumptu, ex ramis
 & stramine excitarent: vbi rem diuinam
 faceret, ministraret Sacramenta, pueros
 ac seruos, ex sua consuetudine, catechis-
 mo erudiret. Extemplo illi libentissimis
 animis Xauerio gerunt morem. & satis
 strenuè administrata res est. In colle qui à
 summo æqualiter decliuis vergit ad por-
 tum, ædicula biduo stetit. Protinus ergo
 Xauerius, veteri instituto, sacra ibi mini-
 stria impigre obire: & modò ægros in
 nauibus morbo afflictos omni obsequio
 recreare: modò egentibus subleuandis i-
 psemet à locupletioribus corrogare sti-
 pem: interdum cum Sinis mercatoribus
 quàm de ipsorum, quàm de Christianorum
 religione differere. In his laboribus ac mu-
 ni animi ardore consumpsit. Quæ res illa
 etiam

etiam apud Sinas non minùs sapientia
quàm sanctitate conspicuum fecit. Inte-
rim è Lusitanis ac Sinis percontabatur,
æqua tandem via reperiri posset Euan-
gelij in Sinas inferendi. Verùm & Lusita-
ni, & Sinæ ipsi, difficillimum negotium
dicebant esse, periculiq; plenissimum. Re-
gis quippe ipsius iussu omnia Regni clau-
stra acribus septa custodiis teneri; omnes
adit⁹ peregrinis penitus esse clausos, mor-
te proposita & aduenæ introeunti, & in-
digenæ aduenam introducenti. Omnino
in iussu magistratus alicuius continentem
attingere peregrino homini nefas esse.
Veniam autem ab eis petere neque Sinas
audere, propter summum illorum impe-
rij terrorem; neque Lusitanos posse, qui
haud secus quàm reliqui aduenæ exclu-
dantur. Quocirca non Lusitanus, non Si-
na ullus omnino reperiebatur, qui in eius
gratiam sustineret manifestum necis aut
certæ seruitutis periculum adire. At
Franciscus, vt erat inuictus ad ea qui-
bus cæteri terri solent, perpetua suo-
rum conatum felicitate ad discrimen
adeundum accenditur. Itaque sta-
ruit, quoniam nulla præterea rei con-
ficiendæ patebat vita, per illa ipsa pericu-
larem aggredi; moliriq; omni ope at-
que opera, vt in urbem Sinarum aliquam

*Sina adue-
nas exclu-
dunt.*

*Inuictus
Francisci
animus ad
pericula.*

*Sinarum
Magistra-
tuum cru-
delitas in
aduenas.*

*Zelus ani-
marum.*

occultè deuectus, Prætorem adiret, ne-
gotium transigeret. Hoc Xauerij consi-
lium, tanquam audax ac temerarium,
vulgò improbabant Lusitani. Igitur non
desuerunt, qui eum pro amicitia ac fami-
liaritate ab incepto deterrere summa vi
niterentur, orantes, ne se in acerbissima
necis seruitutisque discrimen daret. Ma-
gistratus quippe (Lutias incolæ, Manda-
rinos Lusitani appellant) in legibus cu-
stodiendis adeò seueros, aut potius acer-
bos & crudeles esse, vt leuissimas obno-
xas, nullo discrimine, indigenas ac pere-
grinos verberibus cedant vsque ad ne-
cem. Recens documentum, & quidem
domesticum, esse Lusitanos quosdam, qui
superiore anno, tempestate ad illorum lit-
tus eiecti, longè sauiores Oceani flucti-
bus Sinarum animos experti forent, ver-
beribusque foedum in modum lacerati
adhuc in carcere & squallore iacerent, in-
cisa in perpetuum spe pristinae libertatis.
Proinde quam rationem esse, omiſsa cer-
ta tutaque aliarum gentium cultura, vt
efferatae nationi Euangelium per vim
obtrudas, in dubiam libertatis ac seruitij
aleam ire? Et Lusitanorum denuncia-
tionem Sinarum consensus affirmabat.
Ad hæc Franciscus interritus (adeò diuini
nus amor sanctis viris potior humane
timo

timore est) non aliud magis se omni vo-
 to expetere respondit, quàm vel morte
 sua Sinarum salutem repræsentrare. Quid
 enim? Num ignorarent, quod ipsos idem
 viderent vsus doceret, cedere spei metum,
 vbi maiora sint periculis præmia? An am-
 bigerent, Sinarum ciuitates, si semel Eu-
 angelij semen accepissent, propter ac-
 curatissimum disciplinæ atque admini-
 strationis genus longè vberriores fœtus
 edituras? Vt enim dubium esset, an pro-
 sperè succederet quod conaretur; ita cer-
 tum esse, conatum & obsequium suum
 Deo gratum futurum. Nam vincula, cru-
 ciatus, mortem denique ipsam pro Chri-
 sto, beatitudinis & immortalitatis instar
 sibi esse debere. Iam silentium imposue-
 rat amicis, cùm has curas maximè agi-
 tanti febris superuenit, qua per dies quin-
 decim afflicto, demum, Deo bene iu-
 uante, conualuit quidem, sed ita, vt mor-
 bus ille aduentantis morris nuncius esse
 videretur. Cæterùm, vt conualescere cœ-
 pit, ad pristinos labores retulit se, nul-
 lius rei magis quàm otij & quie-
 tis impatiens.